

OBSAH

AUTOŘI JEDNOTLIVÝCH PARTIÍ	19
----------------------------------	----

I. KAPITOLA ZÁVAZKY Z DELIKTŮ PODLE OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

Obecný úvod	22
1. Základní ustanovení	27
1.1 Základní ustanovení o závazcích z deliktů (§ 2894–2899)	27
1.2 Prevence (§ 2900–2903)	32
1.3 Náhoda (§ 2904)	41
1.4 Nutná obrana (§ 2905)	42
1.5 Krajní nouze (§ 2906–2908)	44
2. Povinnost nahradit škodu	47
2.1 Obecná ustanovení	47
2.1.1 Porušení dobrých mravů (§ 2909)	47
2.1.2 Porušení zákona (§ 2910)	55
2.1.3 Domněnka zavinění a domněnky nedbalosti (§ 2911–2912)	59
2.1.4 Porušení smluvní povinnosti (§ 2913–2914)	61
2.1.5 Škoda způsobená několika osobami (§ 2915–2919)	71
2.2 Zvláštní ustanovení	83
2.2.1 Škoda způsobená tím, kdo nemůže posoudit následky svého jednání (§ 2920–2922)	83
2.2.2 Škoda způsobená osobou s nebezpečnými vlastnostmi (§ 2923)	86

2.2.3	Škoda z provozní činnosti a na nemovité věci (§ 2924 a 2926)	88
2.2.4	Škoda způsobená provozem zvláště nebezpečným (§ 2925)	91
2.2.5	Škoda z provozu dopravních prostředků (§ 2927–2932)	101
2.2.6	Škoda způsobená zvířetem (§ 2933–2935) ...	139
2.2.7	Škoda způsobená věcí (§ 2936–2938)	149
2.2.8	Škoda způsobená vadou výrobku (§ 2939–2943)	155
2.2.9	Škoda na převzatých, odložených nebo vnesených věcech (§ 2944–2949)	159
2.2.10	Škoda způsobená informací nebo radou (§ 2950)	174
3.	Způsob a rozsah náhrady	180
3.1	Obecná ustanovení	180
3.2	Náhrada při újmě na přirozených právech člověka	197
3.2.1	Obecná ustanovení (§ 2956–2957)	197
3.2.2	Náhrady při ublížení na zdraví a při usmrcení (§ 2958–2959)	208
3.2.3	Náklady spojené s péčí o zdraví (§ 2960)	237
3.2.4	Náklady pohřbu (§ 2961)	241
3.2.5	Peněžité dávky (§ 2962–2967)	242
3.3	Zvláštní ustanovení	254
3.3.1	Náhrada při poškození věci (§ 2969)	254
3.3.2	Náhrada při poranění zvířete (§ 2970)	260
3.3.3	Náhrada nemajetkové újmy (§ 2971)	261
3.3.4	Přechodná ustanovení (§ 3079)	265

II. KAPITOLA
NÁHRADA MAJETKOVÉ A NEMAJETKOVÉ ÚJMY
PODLE ZÁKONÍKU PRÁCE

1. Vztah zákoníku práce a občanského zákoníku a základní zásady pracovněprávních vztahů	273
1.1 Vztah zákoníku práce a občanského zákoníku	273
1.2 Základní zásady pracovněprávních vztahů a veřejný pořádek	274
1.3 Důsledky § 1a odst. 2 zákoníku práce ve vztahu k výkladu právního jednání	276
1.4 Závislá práce a základní pracovněprávní vztahy	276
1.4.1 Závislá práce	276
1.4.2 Znaky závislé práce	277
1.4.3 Podmínky výkonu závislé práce	278
1.4.4 Základní pracovněprávní vztahy	279
1.4.5 Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr a náhrada majetkové a nemajetkové újmy	280
1.4.6 Závislá práce a agenturní zaměstnávání	280
2. Změna zákoníku práce provedená zákonem č. 205/2015 Sb., zákonem č. 203/2017 Sb. a zákonem č. 417/2024 Sb. ve vztahu k náhradě majetkové a nemajetkové újmy	280
2.1 Změna zákoníku práce provedená zákonem č. 205/2015 Sb.	280
2.2 Změna zákoníku práce provedená zákonem č. 203/2017 Sb. a zákonem č. 417/2024 Sb.	283
3. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci a náhrada majetkové újmy a náhrada nemajetkové újmy	284
3.1 Povinnosti zaměstnavatele v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci	284
3.2 Práva a povinnosti zaměstnance v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci	285

3.2.1	Práva zaměstnance	285
3.2.2	Povinnosti zaměstnance	285
3.3	Pojem pracovního úrazu a nemoci z povolání	287
3.3.1	Pojem pracovního úrazu	287
3.3.2	Pojem nemoci z povolání	287
3.4	Povinnosti zaměstnavatele při pracovních úrazech a nemocech z povolání a ve způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu	287
3.4.1	Základní povinnost zaměstnavatele	288
3.4.2	Knihy úrazů	288
3.4.3	Další povinnosti zaměstnavatele vztahující se k pracovním úrazům	289
3.4.4	Účast zaměstnanců na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	290
3.5	Kontrola v pracovněprávních vztazích	290
3.5.1	Kontrola vykonávaná Českou republikou (státem)	290
3.5.2	Kontrola odborové organizace nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	290
3.6	Projednání způsobu a výše náhrady majetkové újmy nebo nemajetkové újmy (§ 271r ZP)	291
4.	Charakteristika náhrady majetkové a nemajetkové újmy a obecné předpoklady právní odpovědnosti podle zákoníku práce	291
4.1	Charakteristika náhrady majetkové újmy	291
4.2	Charakteristika náhrady nemajetkové újmy, popř. další nemajetkové újmy	292
4.3	Obecné předpoklady právní odpovědnosti (náhrady škody), má-li povinnost nahradit škodu zaměstnanec v režimu obecné povinnosti nahradit škodu	293
4.3.1	Škoda	293
4.3.2	Porušení právní povinnosti	294

4.3.2.1	Obecně	294
4.3.2.2	Plnění pracovních úkolů	294
4.3.2.3	Přímá souvislost s plněním pracovních úkolů	298
4.3.3	Příčinná souvislost mezi vznikem škody a porušením právní povinnosti	300
4.3.4	Zavinění	301
4.4	Tzv. faktický pracovní poměr a náhrada škody	302
5.	Prevence škod, prevence nemajetkové újmy a bezdůvodného obohacení	303
5.1	Prevence ze strany zaměstnavatele (§ 248 ZP)	303
5.2	Prevence ze strany zaměstnance (§ 249 ZP)	304
5.3	Bezodůvodné obohacení	305
6.	Povinnosti zaměstnance k náhradě škody	307
6.1	Obecná povinnost nahradit škodu (§ 250 ZP)	307
6.1.1	Rozsah a způsob náhrady škody (§ 257 ZP)	308
6.2	Nesplnění povinnosti k odvrácení škody a rozsah náhrady škody (§ 251 a 258 ZP)	309
6.3	Schodek na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat (§ 252 až 254 ZP)	311
6.3.1	Schodek na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat	311
6.3.2	Dohoda o odpovědnosti za svěřené hodnoty	313
6.3.3	Společná odpovědnost za svěřené hodnoty	314
6.3.4	Hodnoty svěřené zaměstnanci k vyúčtování	315
6.3.5	Zproštění se odpovědnosti za schodek na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat	315

6.3.6	Škoda způsobená zaviněním jiné fyzické osoby	317
6.3.7	Odstoupení od dohody o odpovědnosti za svěřené hodnoty	318
6.3.8	Inventarizace	319
6.4	Ztráta svěřených věcí (§ 255 a 256 ZP)	321
6.4.1	Předpoklady odpovědnosti	321
6.4.2	Věci, které mohou být svěřeny	322
6.4.3	Písemné potvrzení	322
6.4.4	Dohoda o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí	323
6.4.5	Zánik závazku z dohody o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí	323
6.4.6	Odstoupení od dohody o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí	324
6.5	Rozsah a způsob náhrady škody a úprava společných povinností nahradit škodu vzniklou schodkem na svěřených hodnotách nebo způsobenou ztrátou svěřených věcí (§ 259 až 264 ZP)	324
6.5.1	Rozsah a způsob náhrady škody	324
6.5.2	Společné povinnosti zaměstnance nahradit škodu	326
6.5.2.1	Zvláštní případy povinnosti nahradit škodu	326
6.5.2.2	Určení výše požadované náhrady škody	326
6.5.2.3	Projednání výše požadované náhrady škody s odborovou organizací (§ 263 odst. 3 ZP)	328
6.5.2.4	Snížení náhrady škody soudem	328
7.	Povinnosti zaměstnavatele k náhradě škody	329
7.1	Obecná povinnost zaměstnavatele k náhradě škody (§ 265 ZP)	329

7.1.1	Rozsah a způsob náhrady škody při obecné povinnosti zaměstnavatele k náhradě škody	335
7.2	Povinnost zaměstnavatele k náhradě při odvracení škody (§ 266 ZP)	336
7.2.1	Rozsah a způsob náhrady škody vzniklé při odvracení škody hrozící zaměstnavateli (§ 272 ZP)	337
7.3	Povinnost zaměstnavatele k náhradě škody na věcech odložených zaměstnancem (§ 267 ZP)	337
7.3.1	Rozsah a způsob náhrady škody na odložených věcech	339
8.	Povinnosti zaměstnavatele k náhradě škody nebo nemajetkové újmy při pracovním úrazu zaměstnance nebo nemoci z povolání zaměstnance	340
8.1	Rozsah povinností zaměstnavatele k náhradě škody nebo nemajetkové újmy způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání	340
8.1.1	Ještě k pojmu nemajetkové újmy	340
8.2	Předpoklady odpovědnosti zaměstnavatele za pracovní úraz zaměstnance, nemoc z povolání zaměstnance nebo nemajetkovou újmu zaměstnance	342
8.3	K pracovnímu úrazu	342
8.3.1	Obecně	342
8.3.2	Infarkt myokardu	343
8.3.3	Situace, které není možné považovat za pracovní úraz	343
8.3.4	Pracovní úraz pro plnění pracovních úkolů (§ 271k odst. 2 ZP)	344
8.4	Plnění pracovních úkolů a přímá souvislost s plněním pracovních úkolů	344
8.4.1	Nepřímá souvislost s plněním pracovních úkolů	345

8.5	Ještě k cestě do zaměstnání a ze zaměstnání	345
8.6	Pracovní cesta	346
8.7	Pochůzky v průběhu směny konané k plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním	347
8.8	Ještě k příčinné souvislosti mezi pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a vznikem škody . . .	347
8.9	K vybočení z plnění pracovních úkolů (exces)	350
8.10	Splnění předpokladů povinnosti zaměstnavatele nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu vzniklou pracovním úrazem anebo nemocí z povolání	351
8.11	K nemoci z povolání	351
8.11.1	Ohrožení nemocí z povolání (§ 347 odst. 1 ZP)	355
8.12	Vznik škody na zdraví	355
8.13	Závěrečná odpovědnostní klauzule (§ 269 odst. 4 ZP)	355
8.14	Zproštění se povinnosti zaměstnavatele nahradit škodu na zdraví nebo nemajetkovou újmu (§ 270 ZP)	356
8.14.1	Právní a ostatní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (§ 349 odst. 1 ZP)	356
8.14.2	Pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (§ 349 odst. 2 ZP)	360
8.14.3	Vyloučení obecného poukazu na nutnost dodržovat právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	360
8.14.4	Úplné zproštění	361
8.14.5	Znovu k zavinění	361
8.14.6	Opilost a zneužití jiné návykové látky	362
8.14.7	Částečné zproštění	363
8.14.8	Lehkomyšlné jednání zaměstnance	365

8.14.9	Povinnost uhradit alespoň jednu třetinu	366
8.14.10	Nepřípustnost zproštění se povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu (§ 266 a 271 ZP)	366
9.	Druhy náhrad při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání	366
9.1	Druhy náhrad poskytované zaměstnanci, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání	366
9.1.1	Obecně	366
9.1.2	Náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti	368
9.1.2.1	Průměrný výdělek	369
9.1.3	Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti	370
9.1.3.1	Zvýšené pracovní úsilí a určení rozhodného období	370
9.1.3.2	Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti u uchazeče o zaměstnání a pozdější změny	371
9.1.3.3	Právní úprava účinná od 1. 10. 2018	373
9.1.3.3.1	Právní úprava účinná od 1. 1. 2025	373
9.1.3.4	Dosahování nižšího výdělků poškozeným zaměstnancem	375
9.1.4	Společná právní úprava týkající se pracovních úrazů nebo nemocí z povolání . . .	376
9.1.4.1	Jiná škoda nebo nemajetková újma na zdraví zaměstnance (§ 271n odst. 2 ZP)	377
9.1.4.2	Regres zaměstnavatele vůči jiným zaměstnavatelům v případě nemoci z povolání (§ 271n odst. 1 ZP)	377

9.1.4.3	Náhrada škody na zdraví a odstupné (§ 67 odst. 2 ZP)	377
9.1.5	Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění	378
9.1.6	Účelně vynaložené náklady spojené s léčením (§ 271d ZP)	381
9.1.6.1	Náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením a náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem při úmrtí zaměstnance (§ 271g ZP)	382
9.1.7	Náhrada věcné škody (§ 271e a 271j ZP)	383
9.1.8	Ztráta na důchodu (§ 269 odst. 5 ZP)	384
9.1.8.1	Jednorázová náhrada nemajetkové újmy při zvlášť závažném ublížení na zdraví zaměstnance a jednorázová náhrada nemajetkové újmy pozůstalých (§ 271f a 271i ZP)	384
9.2	Druhy náhrad při úmrtí zaměstnance	385
9.2.1	Obecně	385
9.2.2	Náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením, náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem a náhrada věcné škody	386
9.2.3	Náhrada nákladů na výživu pozůstalých (§ 271h ZP)	386
9.3	Projednání způsobu a výše náhrady škody nebo nemajetkové újmy (§ 271r ZP)	388
9.4	Výplata náhrady za ztrátu na výdělků a náhrady nákladů na výživu pozůstalých (§ 271m odst. 2 ZP)	388
9.5	Zvýšení náhrady za bolest, ztížení společenského uplatnění a jednorázové náhrady nemajetkové újmy pozůstalých soudem (§ 271s ZP)	389

9.6	Změna poměrů a valorizace náhrady za ztrátu na výděлку příslušející zaměstnancům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a náhrady nákladů na výživu pozůstalých	391
9.6.1	Změna poměrů (§ 271u odst. 1 ZP)	391
9.6.2	Valorizace náhrady za ztrátu na výděлку příslušející zaměstnancům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a náhrady nákladů na výživu pozůstalých (§ 271u odst. 2 ZP)	393
10.	Nepromlčitelnost práva zaměstnance na náhradu za ztrátu na výděлку z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání nebo jiné škody nebo nemajetkové újmy na zdraví, než z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání a práva na náhradu nákladů na výživu pozůstalých a promlčecí lhůty při škodě nebo újmě (§ 271t ZP)	395
11.	Zvláštní případy odpovědnosti za škodu podle přechodných ustanovení zákoníku práce	396
11.1	Odpovědnost žáka střední školy, konzervatoře a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky nebo studenta vyšší odborné školy a studenta vysoké školy	396
11.2	Odpovědnost školy nebo právnické osoby za škodu vzniklou dětem v mateřských školách, žákům, studentům a dalším fyzickým osobám	397
11.3	Odpovědnost za škodu fyzickým osobám vykonávajícím veřejné funkce a funkcionářům odborové organizace	398
11.4	Odpovědnost ve vztahu k fyzickým osobám se zdravotním postižením, které nejsou v pracovním poměru	399

11.5 Fyzické osoby, kterým při výkonu jejich činnosti náleží náhrada škody vzniklé pracovním úrazem	399
12. Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání	400
13. Poslední změny týkající se náhrady majetkové a nemajetkové újmy a zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání	403

III. KAPITOLA POVINNOST K NÁHRADĚ ÚJMY V OBLASTI PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

1. Úvod	408
2. Pojem průmyslového vlastnictví	409
2.1 Pojem průmyslového vlastnictví dle právního řádu České republiky	411
2.2 Pojem průmyslového vlastnictví dle závazných mezinárodních smluv	411
2.3 Pojem průmyslového vlastnictví v právu Evropské unie	412
2.4 Shrnutí k pojmu průmyslového vlastnictví	413
3. Výlučná příslušnost Městského soudu v Praze jako soudu prvního stupně	415
4. Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství, v právním řádu České republiky a jeho aplikace	417
5. Osoby oprávněné k náhradě škody dle zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství	423

6.	Škoda v pojetí směrnice o dodržování práv duševního vlastnictví	427
7.	Náhrada škody v úpravě dle ZVPzPV a její soulad se směrnicí o dodržování práv duševního vlastnictví	428
7.1	Základní úprava a její aplikace	428
7.2	Varianta náhrady škody paušální částkou	434
7.3	Postup při stanovení výše náhrady škody, bezdůvodného obohacení a přiměřeného zadostiučinění	437
8.	Závěr	437

IV. KAPITOLA
ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU
PODLE AUTORSKÉHO ZÁKONA

Několik poznámek k náhradě škody v autorském právu	440
SEZNAM LITERATURY	453
Články	456
VĚCNÝ REJSTŘÍK	459